

SZABADORSZÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben adható hirdetés: Védőkészítésen szállítva.
 Egész évre... 72 korona Egész évre 84 korona
 Negyedévre... 18 korona Negyedévre 21 korona
 Egyszeri szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYVÁLTAL

Nagyvárad, Széchenyi Deak-utca 5. Telef. 2-43.

A szerkesztőség kérésre...
 Eszaki részre nem szállítanak...
 Eszaki részre nem szállítanak...
 Eszaki részre nem szállítanak...

Aradra a Nagyváradot megszálló román csapatok fognak bevonulni.

Arad megszállása két héten belül megtörténik. — Gambetta francia tábornok kijelentése.

Budapest, jan. 17. (Saját tudósítónktól.) Aradról jelentik: Gambetta francia és Györgyevics György szerb tábornok tegnap délután automobilon Temesvárról Aradra érkeztek. A két tábornok hosszabb megbeszélést folytatott Varjassy kormánybiztossal a megszállás dolgában és még aznap visszautazott Temesvárra.

Gambetta tábornok Aradon való időzése alkalmával kijelentette, hogy Aradot két héten belül megszállják a román csapatok s Aradra a Nagyváradot megszálló román csapatok fognak bevonulni.

Meddig sodor a lavina?

A természetszerű és vaskövetkezésséggel haladó történelmi fejlődés az őszön elhozta a demokratikus elvek diadalát. Jól mondta Károlyi Mihály egy, a forradalom éjszakáját leíró nyilatkozatában, hogy ezt nem kellett vezetni, kifejlődött magától, míg őt, a pártvezért, a párt helyiség két ajtaja között beékelve tartotta az óriási tömeg. Eljött az az idő, mikor a nép széles rétege vesz részt a kormányzás teendőiben, amikor az eddig létezett anyagi és hatalmi szélhámságokat az új világrand egészségesebb alapokra helyezkedve, letompítja. Ennek az ország minden polgára csak örül.

Ez a gyümölcs azonban egyelőre nagyon is kemény héjba van beburkolva. Ilyen szociális program kifejlődése a béke csendes napjaiban is évek munkája, hát még most, mikor mindennap egy egy darabot kanyarítanak le testükről, mert fájdalom, de be kell vallanunk, az átkos turáni vér dolgozik bennünk s most is pártpolitikai tusasodás szívja el erőnket, minduntalan a testvérharc viharfelhőjét akarja fejünk fölé zavarni, ahelyett, hogy a magyar, mint magyar egységesen állna fel az események forgatagában.

Éltünk át mi is már forradalmat s láttuk más nemzetek ilyen átalakulását, de a mostani krízis azokhoz még csak nem is hasonlítható. Franciaországnak 1871-ben volt vezető államférfia, nekünk 1848-ban — hogy másfelé ne is mutassunk — volt Kossuthunk, aki egységesen tudta vezetni az országot. Ma azonban minden bajnak alapoka, hogy az ország fővárosában miniszteri tárcákon veszekednek, államtitkári, követi etc. állásokért marakodnak, mert úgy látszik, már mindegyik a koncot sajátjának akarja tekinteni és nem kerül vezető csillagunk, akit e válságos időben bizalommal tudjunk követni. A józanabb elemek az országnak még tévován áll „körülnéz s nem lelő lonját e hazában.”

Csoda e, ha felelőtlen elemek ezt kihasználják, az ország pedig munkájuk után lassan lassan oda süllyed, hogy az entente egy fokra helyez minket Lenin országával s úgy ír mint Europa sehonnaijáról, kívül

szemben csak jog és nem az emberiség hangját kell használni. Kun Béla működése pedig erre tereli az országot. Szövetkezve felelőtlen elemekkel és ami alaváló eljárás, Lenin pénzével és agitátoraival sietnek az országot a tönk szélére juttatni. Hát mindenáron Oroszország kell nekünk? Azt akarjuk, hogy az anarchia üljön orgiát 1000 éves hazánk földjén?

Gyümölcséről ismerem meg a fát. Nézzük közelebbről Lenin ut *proletárdiktatúráját*, hogy fest? Napolens francia nagykövet, ki Pétervárról menekülni volt kénytelen, hajmeresztő dolgokat ír le: „A bolsevikiek gyilkolják a lakosságot és felgyújtják a falvakat. Az orosz lakosságon elkövetett kegyetlenkedések annyira szörnyűek, hogy szokat lenni is nehéz. Kisbirtokosokat felnyelnek, a gyárak igazgatósági tagjait addig öntötték hideg vízzel, amíg teljes jégburkolat borította be őket és kiszendvedtek. A tiszteteket különösen válogatott kínzásokkal végezték ki. Sokaknak összetörték csontjaikat és úgy dobták ki őket a hóba. Egy bolsevik vezető, aki régebben színházi gépész volt, a foglyoknak elektromossággal való kínzására új módszert talált ki.

A pétervári utcákon butorszállító kocsikká átalakított katonai kocsik vonultak fel az összerablott butorokkal, szövetekkel,

ruhákkal. Utánuk vörös gárdisták jöttek, kezükben a nép felé fordított fegyverrel, őrizve zsákmányukat. A szerencsétlen lakosoknak öt percet adnak, hogy eltérjenek s ha pár tiltakozó szót mernek mondani, akkor még testükön levő ruhájukat is lehozzák róluk. Családok ezrei találomra jelölték ki a kerületi szovjetek és dobták ki így az utcára.”

Talán van még annyi becsületesség a magyar fajban, hogy ezt nem engedje kifejlődni, hisz ez ezerszer veszélyesebb állapot a zsarnokuralom minden erőszakosságánál. A nép zömét képező nyugodt, józan gondolkodású földműves elem tudja csak megakasztani e felfordulást és keresni a maga Kossuthját, ki vezesse, lelkesítse.

Ha továbbra is késnek a vezető elemek, kik most Pesten csak nyilatkoznak és vitatkoznak, hovatovább arra ébrednek, hogy a román, szerb, jugoszláv, cseh és ukrán csapatok vezetői közösen nyitnak a jó urakra az országházban és ott fogják az urakkal aláírni Magyarország halálos ítéletét. A hurok nagyon is szorult Cim körül a megszállásra bőven. Pedig az egész kálváriajárásnak egy az oka csak, hogy szegény Magyarország pástor nélkül tengődve züllik s legyengülten szabad prédája rohadni kezd.

Szünetel a románok előnyomulása.

Amint újságírói robotmunkánkat végezzük ezekben a kritikus napokban, minden este azzal az érzéssel ülünk az íróasztalhoz, hogy teljesen magunkra vagyunk hagyatva itt Nagyváradon. Végigkopogtatjuk a Magyar Nemzeti Tanácsot, a román, nemzetőrségi parancsnokságokat, megyei vezetőemberek hivatalait, a kormánybiztos és a katonai parancsnokságok ajtajait — s mindenütt mintha összebeszélitek volna: sehol sem tudnak semmi pozitívumot. A Magyar Tanács most kezd egy kicsit fellélekzeni a földosztók rohamától, a román tanácsnál udvariasan dörzsölik a kezüket, a katonák mérgesek, a főispán a Convention Militaire-t forgatja fölényes mosollyal és rendületlenül és ideálisan hisz a jog szentségében.

Szükségesnek tartjuk ezt elmondani azért, mert látjuk, hogy egy égetően aktuális kérdésben, a román megszállás ügyében sehol semmi határozott direktíva nincs. Első sorban a kormány határozatlan magatartása oka annak a végtelen tájékoztatatlanságnak s a polgárság fájdalmasan nélkülöző az egyseges és megnyugtató irányítást.

Egyesegyedül a sajtó áll rendelkezésre és mi lankadatlan energiával igyekszünk a tájékozódást megadni a közönségnek. De bármennyire hivatlanok is a mi eszközeink, elkerülhetetlen ilyen elárvult viszonyok mellett a tökéletes hírszolgálat. S még ha együtt is van az anyag, az újság maga kétkedve áll meg az események előtt, mert nincs fórum, amelyik ma Nagyváradon vi-

lagosan és biztossan látni a bekövetkező napok fordulatát.

Ezek előrebocsátásával fogunk ma is az események rögzítésébe és leszögezzük, hogy Bihar megye keleti határán történt dolgok

még mindig nem érték el a teljes érleltég stádiumát.

A kolozsvári kerület parancsnoksága, amely a hadapródiskolában székel, érdeklődésünkre tegnap a következő írásos jelentést adta a Tiszánálulnak a keleti helyzetre vonatkozólag

Csapataink legkeletibb járőre ma délután még Csucsánál állott. Román hadseregbeli csapatok Csucsán ma délután még nem voltak.

Ezt a helyzetjelentést Barátkároi szerzte Kratochvíl ezredes, a kerület parancsnoka. Közvetlen Csucsával nem tudtak összeköttetést kapni.

Amit tehát már tegnap kétségbe vontunk, Bihar megyében még nincsenek bent a román királyi csapatok s ahonnan eddig azt jelentették (Feketető) hogy oda bevonultak, ezt a bevonulást összetévesztették az ottani román nemzetőrökkel alarmjával.

Alapjában vére még senki sincs tisztában azzal sem, hogy

valajdonképpen mit akarnak a román csapatok s vajjon tényleg megakkarják-e szállni Nagyváradot?

Ezt eddig *Neculcea* tábornok soha sem mondotta, csupán a román nemzeti tanács informálása alapján ment át a megszállás eshetősége a köztudatba.

A Királyhágón és Csucsán álló magyar csapatok megvárják a

román tábornok hivatalos közlését s ehhez fognak alkalmazkodni.

Ugyancsak Barátka közvetítésével egy érdekes kívánság érkezett Csucsáról az ottani ezredparancsnoktól.

A csucsai magyar csapatok öt vagon élelmiszert kértek s tegnap este az 512-es személyvonat az öt vagon el is vitte; Barátkáig.

A nagyvárad-i forgalmi főnökség értesítést kapott Kolozsvárról. Az üzletvezetőség közölte, hogy

Kolozsvár és Kissebes között az 513-as és az 514-es személyvonatok rendszeres járata megindult.

A vonal javíttatását a kolozsvári üzletvezetőség intézi a román katonai parancsnokság segítségével. A Budapest—Kolozsvár közötti forgalmat Nagyvárad bonyolítja le, még pedig *Csaban keresztül Aradon át.*

Csucsával esti 9 órakor távirón át érintkezett a forgalmi iroda s a vasúti állomás megerősítette azt a híradást, hogy

a román csapatok Kissebesen állanak, már két nap óta nem tettek egy lépést sem előre.

Hogy ez a szünet miképpen fog végződni, azt előre látni nem lehet. Ha a csapatok felveszik a parlamentáris érintkezést, akkor nyomban tisztázódik a helyzet. De ha szó nélkül folytatják az előnyomulást, anélkül, hogy szándékukat közölnék, akkor újabb bonyodalmakra lehetünk elszáulva.

A városi mérnöki hivatal memoranduma.

A következő nyilatkozat közlésére kértünk fel:

Tekintetes Szerkesztő ur!

A mai lapokban megjelent közleményre utalással felkérem, hogy az alábbi értesítést b. lapjában közlé tenni sziveskedjék.

A városi mérnöki hivatal szabadszervezetének intéző bizottsága pénteken délután a városi főmérnök elnöksége alatt ülést tartott, mely alkalommal döntöttek a felett a kérdés felett, hogy a szabadszervezet a városi tanács és a nemzeti tanács együttes ülésén I. hó 16. án a mérnöki hivatal kérelme ügyében hozott halasztó határozattal szemben minő álláspontot foglaljon el.

Benató vita után megállapította az intéző bizottság, hogy dr. Katz Lipót előadásából a szabadszervezet arról győződött meg, hogy a Munkástanács a városi mérnöki hivatal kérelméről nincsen informálva, mert a mérnöki hivatal a fizetésrendezés kérdését nem érintette, illetőleg kérelmei sorából kikapcsolta és csupán olyan speciális kérelmeket terjesztett elő, amelyek a mérnöki hivatal különleges munkáival kapcsolatosak, melyek tehát más tisztviselőkre nem is terjeszthetők ki. Rosznéven vette a szabadszervezet dr. Thury László t. főügyész felszólalását, mert dr. Thury Lászlónak tudnia kellett, hogy a mérnöki hivatal nem fizetésrendezést kért, hanem több mint 10 éves sérelmeinek orvoslását kívánta. Tekintettel arra, hogy a kérdés eldöntése, a fennforgó körülmények között sürgős, elhatározta az intéző bizottság, hogy testületileg felkeresi a munkástanácsot és a mérnöki hivatal sérelmeiről, illetőleg előadott kérelmeik felől részletesen informálja.

Ugyancsak testületileg felkeresi az intéző bizottság a kormánybiztos főispánt, akit ez ügyben szintén részletesen informálni kíván s arra kéri, hogy a formások mellőzésével ebben az ügyben a város közönségének sürgős döntését provokálni sziveskedjék. Kívánja a bizottság, hogy a rendelkező fórum előtt az ügyet a városi főmérnök személyesen ismertesse. Végül az intéző bizottság szintén testületileg megfogja köszönni Rindler Károly polgármesternek ebben az ügyben tanúsított jóindulatu lépéseit. A bizottság a súlyos helyzetre tekintettel, hosszabb vita után, a városi főmérnök és a mérnöki testület egyenes kívánságára, kimondotta, hogy represszáliákkal élni nem kíván s a város közönségét ez alulommal a munka megszűnésével járó veszedelmektől megakarja óvni. Elhatározásáról az intéző bizottság határozatot hozott, amely határozatot a város kormánybiztosának, a polgármesternek és a munkástanácsnak személyesen fogja kézbesíteni. A szabadszervezet meg van arról győződve, hogy miután előterjesztett kérelme minden tekintetben igazságos és méltányos, megfelelő információ után az illetékes körök a szabadszervezet kívánságait rövid időn belül határozattá fogják emelni.

Nagyvárad, 1919. január 17.

Köszeghy József.

Hadügyminiszteri jelentés a megszálló csapatok előnyomulásáról.

Budapest, jan. 17. (Saját tudósítónktól.) A hadügyminiszterium ma délben a megszálló csapatok mozdulatairól a következő jelentést adta ki:

A csehek bevonultak Mezőlaborcra. Az Ipoly és Duna közt nincs újrag. Az ukránok vonaton átutaztak Munkácsra és megszállották Csapot. Erdélyből nincs különös jelenteni való.

Kitünő eredménnyel dolgozik a rendőrség.

A rendőrség bünygyi osztálya már régen nem fejtett ki olyan eredményes tevékenységet mint az utóbbi hetekben. Nincsen olyan betörés, rablás, vagy más bűneset, amelynek tettese a legrövidebb idő alatt kézre ne kerülne. Ezt az örvedetes javulást az a körülmény magyarázza, hogy *Bartha Béla*, a bünygyosztály vezetője, aki emberfeletti munkát végez hivatalos óráin túl is, most nem hat detektívvel dolgozik, hanem *huszonnégyvel* sőt terve vette, hogy harmincra egészíti ki a nyomozó közegek számát. Minden városrésznek meg lesz akkor a maga detektívcsoportja, amely más városrészekre nem fogja szétforgácsolni erejét.

Tegnap délután a detektívek egész tömeg ügy felderítését jelentették *Bartha* főkapitányhelyettesnek. Elfogták azokat a tolvajokat, akik csütörtökön délután a vejenicei pályaudvarról egy nagy hordó rumot loptak el. A „Hangya” még szabadon bujkáló betörői hurokra kerültek *Halász Károly* és *Boros Péter* személyében. Elfogták az összes lólopások tetteseit is.

A forradalom óta nagyon sok, különösen kincstári lovat kötöttek el és nap nap után mentek a feljelentések, amelyek egy-két, sőt hat-nyolc lónak az ellopásának kinyomozását kérték. Most a rendőri cellákban üdülnek már az összes lóköltők, a paripákat pedig jogos tulajdonosaikhoz hatották.

A városi nyugdíjasok pótléka.

Tudvalevőleg a kormány, tekintettel a mostani nehéz megélhetési viszonyokra, a nyugdíjas állami tisztviselők és alkalmazottak nyugdíját felemelte száz százalékkal és pedig pótlékot folyósította a nyugdíjasok részére.

Nagyvárad város nyugdíjas és kegydíjas tisztviselői és alkalmazottai, különösen, akik a régi nyugdíjzabályzat rendelkezései szerint nyugdíjaztattak, szintén érzik a nehéz megélhetési viszonyok súlyát, kérvényt adtak be nyugdíjuk, illetve kegydíjaiknak felemelése iránt.

A városi tanács és a Nemzeti Tanács együttes ülése méltányolta a kérelmet s pótlékképpen megadandónak vélte a nyugdíj emelését azoknak a nyugdíjasoknak, akik arra reászorultak. Ennek megállapításával a tanácsot bízták meg.

A városi tanács tegnap délelőtt tartott ülésén vette tárgyalás alá az ügyet.

Egyenként vitték sorba a város nyugdíjasait és kegydíjasait s részükre a nyugdíjpótlék felemelését megállapították. Csupán egy esetben: *Sarkadi Ignác* volt városi iroda iszt iktatóval szemben tettek kivételt, akinek nem tartják megadhatónak a felemelést, mivel az országos betegsegélyző pénziár igazgatói tisztét tölti be jelenleg is és ezen állása után olyan magas fizetést élvez, hogy nincs ráutalva a városi nyugdíja után pótlékra.

A tanács a kegydíjasok részére kivétel nélkül megállapította a kiegészítést.

Kettős öngyilkosság a Sas-szállodában.

Tegnap reggel 7 órakor véres és részben halálosvégű szerelmi dráma játszódott le a Sas-szálloda első emeletén, a 75. számú szobában. Faludi Géza lezserelt honvédtiszt és Szomácska Rózi elárúsító lány követték el közös elhatározással az öngyilkosságot.

A szerelmesek csütörtökön este mentek fel a szállodába, megvacsoráztak és lefeküdtek. Ekkor már megvolt közöttük beszélve az öngyilkosság.

Faludi Géza, aki nős ember, gyermeke is van, hónapok óta szerelmi viszonyt folytatott Szomácska Rózsival, aki egy Bémer-téri divatárüzletben volt alkalmazásban. A lány az utóbbi napokban azt követelte, hogy vegye őt el feleségül, de a férfi felesége hallani sem akart a válásról. Mivel pedig nagy volt közöttük a szerelem és úgy érezték, hogy egymás nélkül mit sem ér nekik az élet, elhatározták eldobják maguktól. Bujkálva, titokban, tisztességtelenül nem akarták folytatni a házast.

Tegnap reggel aztán végre is hajtották

az öngyilkosságot. Faludi előbb a leányra lőtt, akinek az orrába furódott a golyó, de csak jelentéktelen sebet okozott. Másodszor a szívének irányította a férfi a lövést, aztán löbelőtte önmagát. Faludi azonnal meghalt, a leányt azonban a második golyó is csak könnyebben találta.

Szomácska Rózi a mentők a közkorházba szállították, ahol nyomban megoperálták. Minden valószínűség szerint életben marad.

Érdekes Faludi bucsulevele, amelyet kis fiához írt:

Édes kis fiam!

Ég veled! Apád oly gonosz volt. Te légy különb és légy egész az édesanyádé. Isten veled.

Milliószor csókol

Apád.

Szomácska Rózi a következő levélben bucsuzott el szüleitől:

Kedves Szüleim!

Bocsássanak meg. Ennek így kellett lenni, mert tudtam, hogy az életben úgy sem lehetünk egymáséi. Így a halál még egyesíthet bennünket.

Isten veletek

Rózi.

A Károlyi-párt bomlása.

Kettéválás vagy új párt? — Kik szándékoznak kilépni?

Budapest, jan. 17. (Saját tudósítónktól.) A kabinetválság sima megoldását és koalíciós kormány alakítását attól tették függővé, hogy sikerül-e az ugynevezett radikális lefoglalást magában a Károlyi-pártban érvényre juttatni.

A párt vezető emberei ma felkeresték Lovászy Mártont. Ott voltak: Fernbach Károly, Ábrahám Dezső, Polónyi Dezső, továbbá Juhász Nagy Sándor, Buza Barna, Hock János és Nagy Vince. Lovászy először Fernbach Károlyval és Ábrahám Dezsővel tárgyalt hosszabbban, majd Hock Jánossal tanácskozott. A tanácskozások végén Hock János, Buza Barna és Nagy Vince kijelentették Lovászy Mártonnak, hogy ők kilépnek a pártból, mert az utóbbi időkben sok olyan elem jutott be, akik nem a párt régi irányában haladnak.

Lovászy Márton, miután elvbarátai véleményét meghallgatta, erre kijelentette, hogy lemond a pártelnökségről.

Lovászy kijelentése után Ábrahám Dezső és Fernbach Károly nyomban csatlakoztak Lovászyhoz s kijelentették, hogy az elnökségről ők is lemondanak. Erre

Hock János, Buza Barna és Nagy Vince letettek arról a szándékukról, hogy kilépnek a pártból.

Budapest, január 17. (Saját tudósítónktól.) Egy másik tudósítás a következőkben számol be az eseményekről:

Ma délután Nagy Vince, Buza Barna és Hock János felkeresték Lovászy Mártont és előadták, hogy ők, valamint Jánossy Nagy Zoltán, Balogh Ernő, Vass János, Beck Lajos, Kobek Kornél, Szatmári Mór, Pete Márton, Tolnay Lajos, Sándor Fülöp, Leer Zoltán, Magyar Ernő dr., Goldzieher Sámuel dr., Bográd József, Nagy Béla, Dugonics Viktor és Festetich hadügyminiszter kilépnek a pártból.

A bejelentés után megbeszélések voltak, amelyeknek végén Lovászy Márton, Fernbach Károly és Ábrahám Dezső azt az elhatározásukat közölték, hogy a párt elnökségéről lemondanak.

A jelenlevők végeredményben arra az elhatározásra jutottak, hogy az adott helyzetben a függetlenségi és 48-as pártból új párt alakítását tartják szükségesnek.

Utban a második magyarországi kanton.

A kassai németiség követelése. — A miniszter: Ruszka Krajna.

Budapest, jan. 17. (Saját tudósítónktól.) A magyarországi németek körében mozgalom indult meg, hogy teljes autonóm berendezésük külön néptörvénnyel biztosítottassék. A németek azt kívánják, hogy a németek által lakott területek és pedig az északi magyarországi és erdélyi szászok, a bánáti svábok, a nyugatmagyarországi németek számára Ruszka Krajna mintájára külön autonóm jogu területekké nyilvánít-

tassanak és részükre német miniszterium állíttassék fel. A németek még azt is kívánják, hogy a minisztert ők választassák és a legfőbb kormányzóság székhelyét is ők jelölhessék.

A kormány a kassai németiség ilyen értelmű memorandumát már megkapta s a kormánynak meg is van a hajlandósága arra, hogy a második kantont megalakítsa.

Talán lesz só.

Disznóölések vannak, farsang is volna, a családi asztalok körül az emberek szeretnek ilyenkor jobban élni, a tejfölös töltött káposztát nem engedni el egy félj sem csak akkor hőkken meg, amikor öngyilkosságot milyen a szemébe néz és szemrehányóan azt mondja:

— Hát hoztál sót?

A disznók életét is meghosszabbítja a nagy sóhiány, míg a gazda sót kerit, lefog 10—15 kilót. Soha a sóhivatalt nem keresték anyian, mint a farsang alatt, még a vice is befagyott a régi ledorongolt sóhivataltól.

Az élelmezési hivatalok feje is fő a súlyos gond alatt, hogy honnan kerítsenek sót a farsangra. Máramaroszigeten rutének, románok és magyarok verekednek a város birtokáért, onnan nemcsak só, de remény sem érkezik egyhamar. A vármegyei élelmezési előadó ezelőtt pár héttel egy nemzetközi különítményt menesztett Déssáknára, hogy hozzanak öt vagon sót.

A kiküldött nemzetközi különítmény meg is kapta az öt vagon sót, elindultak vele s a román előnyomulás Zsibón fogta őket. A nemzetörök üres kézzel érkeztek meg s azóta ott rostokol a drága só Zsibón.

Elek Mór sürgősen táviratozott a ritka kincs érdekében a debreceni, kolozsvári üzletvezetőségeknek, a Szamos völgyi vasutaknak és a zsbai állomástörőknök. Ugyancsak távirattal fordult a magyar kormányhoz, a hol nagy politikai tánc folyik s ilyen bagatell ügyeket, mint Bihar megye sója, ezzel a válasszal intézték el:

— Forduljanak oda, ahol tudnak segíteni a dolgon.

Elek Mór tegnap délután érintkezést kerésett a román nemzeti tanácsossal és ha só még nincs is, de remény már van rá, hogy gyors intervenció által megkapjuk a zsbai öt vagon sót.

Kereskedelmi szaktanfolyam Nagyváradon.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara és a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok elhatározta, hogy öt hónapra terjedő kereskedelmi tanfolyamot rendez, amelynek célja, hogy olyanoknak, akik felső kereskedelmi iskolában hadi tanfolyamot végeztek, vagy ipari szakiskolát, hadapródiskolát vagy más katonai intézetet végeztek, tényleges katonatisztek voltak, továbbá kereskedelmi alkalmazottaknak, akik hasonló előképzéssel rendelkeznek, lehetőséget nyújtson, hogy a kereskedelmi jellegű szaktudást elsajátítsák oly mértékben, mely alapul szolgálhat a gyakorlati pályán való elhelyezkedésre és a további önképzésre.

A tanfolyamra csak 40 hallgató vehető fel és pedig a következő sorrendben: 1. olyanok, akik felső kereskedelmi iskolában haditanfolyamot végeztek, 2. akik ipari szakiskolát végeztek, 3. akik hadapródiskolát vagy más katonai intézetet végeztek, vagy tényleges tiszték voltak és 4. kereskedelmi alkalmazottakat, akik a fentiekkel hasonló előképzéssel rendelkeznek.

A tanfolyam ez évi február 1-én kezdődik és június 30-ig tart. Az előadások ideje naponként délután fél 3-tól fél 7-óráig. Tan díj 200 korona, amely esetleg két részletben is fizethető.

A tanfolyam hallgatói, ha kell...

mal jelentkeznek mint nem kötelező tantárgy. Később a megállapított tandíj ellenében a német kereskedelmi nyelvet, a francia kereskedelmi nyelvet, a román nyelvet, esetleg valamely szláv nyelvet hallgathatják. Felhívtnak tehát mindazok, akik a tanfolyamon részt akarnak venni és a fentebb közölt előképzettséggel rendelkeznek, hogy felvételeik végett az előképzettséget igazoló okmányokkal a kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalában (Teleky-u. 11) az évi január hó 28 ig bezárólag jelentkezzenek.

A jelentkezni szándékozók figyelmeztetnek, hogy a tanfolyam kizárólag magyar nyelven nyújt és sem más iskolába való felvételre, sem képesítéshez kötött pályára képesítést nem ad, a hallgatók a tanfolyam befejezése után csak arról nyernek tanúsítványt, hogy a kereskedelmi alapismereteket szakorok tanítása alapján megszerzték.

Nagyvárad, 1919 január 17.

Dr. Moskovits József ak., a kereskedelmi és iparkamara elnöke. Dr. Popper Ákos ak., a kereskedelmi Csarnok elnöke.

Pozsony örökre a cseheké?

A cseh szlovák sajtóiroda jelenti Pozsonyban: A városban különböző hírek terjedtek el a szlovák kormányhivatalnokokat, főleg a postahivatalnokokat illetően, nevezetesen: hogy elbocsáják őket állásukból és hasonló más kombinációk. Ruzicska dr igazgató, a volt kormány valamennyi hivatalnokát összehívta és nyílt szavakkal eseteit elvitatotta a helyzetet. — Senkinek se kell féltenei existenciájáról, aki aláveti magát az adott viszonyoknak és kötelezettségét lelkiismeretesen teljesíti. A sors azt akarja, hogy mi győzzünk, mi azonban kultúraberrek vagyunk és nem azért jöttünk ide, hogy mindenkit elfogyassunk, mert mi nem vagyunk barbárok. Nem tudunk és nem akarunk senkit meggyőződéséről megfosztani, mindenki maradjon az, aki. Az idők követelése, hogy mindekit igyekezzék alkalmazkodni. A hivatalos nyelv a cseh szlovák köztársaságban a cseh nyelv. Aki arra számít, hogy Pozsony visszatérül a magyarokhoz, az téved. Minden egyes hivatalnoknak érdekében áll, hogy a cseh nyelvben tökéletesítse magát vagy legalább annyit tanuljon meg belőle, hogy hivatali kötelezettségének eljuttatni tudja.

Ezután fesztelen szimposium következett. A tisztviselők mint a cseh-szlovák sajtóiroda jelenti, önszántúlag berendeztek cseh-szlovák tanfolyamot, amelyen szorgalmasan tanulnak és sokan már cseh nyelven referálnak. Ruzicska dr nyílt, őszint kijelentéssel egy csoportra megnyerte a posta egész személyzetét.

A második napon a megszállás után a forgalmat a szokott terjedelemben az október 15-én kezdődés alatt megkezdték.

A második napon a megszállás után a forgalmat a szokott terjedelemben az október 15-én kezdődés alatt megkezdték.

Scheidemann a béke visszautasításáról.

Budapest, január 17. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Scheidemann, a többségi szociálisták vezére kastelben beszédet mondott, amelyben foglalkozott az antant követeléseiével is. Kifejtette, hogy ha az antant utóbb nem mérséklí követeléseit, akkor Németország képtelen aláírni a békeszerződést és kénytelen lesz azt visszautasítani. Ekkor aztán az antant magát okolja, ha a bolsevizmus hullámai az éhező Németországon át eljutnak Franciaország és Anglia határaihoz is.

Németország büntetése a meghosszabbított fegyverszüneti szerződésben.

Budapest, jan. 17. (Saját tudósítónktól.) Bécsből táviratozzák: A trieri fegyverszüneti tárgyalások alkalmával tegnapelőtt rendkívüli nehézségek merültek fel, melyek csaknem a tárgyalások megszakítását eredményezték. A német megbízottak azt a véleményüket fejezték ki, hogy Németország nem lesz képes a követelt mezőgazdasági gépeket kiszolgáltatni.

Végül ebben a kérdésben mérséklételet tanúsították a franciák. A Fremdenblattnek jelentik Berlinből: Tegnap délután az antante megbízottai és Erzberger államtitkár aláírták a fegyverszünet meghosszabbítására vonatkozó egyezményt. A németeknek sikerült jelentékeny engedményeket elérni.

Budapest, jan. 17 (Saját tudósítónktól.) Trierből jelentik: Foch tábornagy a fegyverszüneti szerződésnek egy hónappal való meghosszabbításáért a következő feltételeket szabta meg büntetésként azért, mert a németek nem tartották be az előbbi szerződésnek az átszolgáltatandó lokomotivra és vasúti kocsikra vonatkozó részét:

500 lokomotiv, 19.000 vasúti vagon azonnali átadása. Azonnali kiszolgáltatása a következő gazdasági gépeknek: 4000 gőzeke, 6500 vetőgép, 6500 magszórógép, 6500 eke, 12.500 borona 6500 nesser eke, 2500 acélhenger, 2500 szarítógép, 2500 lüka-szalógép és 3000 kötegcsomózógép.

HÍREK

* A román nemzeti gárdát feloszlatták. Nagyszébeni tudósítónk jelenti: Dr. Pop Csicsó Istvánnak a csendőrség megszerzése tárgyában 1918. december 30-án kiadott felhívása szerint a román nemzetiőrséget (gárdát) legkésőbb 1919 február 1-ig (Ó-mptár szerinti) fel fogják oszlantni.

* A Biharmegyei és Nagyvárad Közalkalmazottak Beszerzési Csoportja felhívja azokat a tagokat, akiknek kezénél fautalványok (blokkok) vannak, hogy azokat a csoport hivatali helyiségében (főposta földszint 10. sz.) azonnal szolgáltatassák be, mert közvetlen jelentkezésükre, a raktár kezelője a fát többé kiszolgáltatni nem fogja és a fautalványokat a raktárkészlethez képest a csoport vezetősége fogja a raktár kezelőnek, a kiszolgáltatás sorrendjének megállapítása mellett kiadni. Továbbá figyelmezteti a tagokat, hogy a fuvaros a fát az udvarra csak ott szállítja be, ahol a kocsival behajtani lehet, máshol az utcán a kaou előtt fogja lerakni.

* Ipartestületi szakosztályok gyűlése. Felkérem az ipartestület összes szakosztályainak elnökeit és azok választmányi tagjait, hogy folyó hó 19-én, vasárnap d. e. 9 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében rendkívül fontos ipari ügy megbeszélések céljából teljes számban okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Holdy Sándor, iparos tanácselnök.

* A lakáshivatali felügyelőség. Egyik fővárosi lapban olvassuk a következő „Nyílt-ér”:

A LAKÁSHIVATAL

a LENKÖZPONT részére el akarja rekvirálni

Dr. BAYOR DEZSŐ ezredorvos

Mária Valéria utca 12. sz. alatti, a lakbérleti bizottság által is neki megítélt lakását.

Felhívom mindazon fogolytársaimat, akik dr. Bayer urral együtt szenvedtünk Szibériában és akik neki, mint a chabarovski kórház 44 hónapnál volt orvosparancsnokának oly sokat köszönhetünk, hogy ezen lelháborító eset megtorlási módzatainak megbeszélése végett címüket velem levelezőlapon tudassák.

Baracs Jenő, Baross-u. 45. II.

Nem borsózik meg a háta a lakáshivatalnak? Vagy azt hiszi, hogy Nagyváradon mindent meglehet csinálni? Tévedés. Rossz vicceket ezekben a komolyaságot követelő időkben még a legkevésbé komoly lakáshivatalnak sem szabad elkövetni. Teccik érteni? Na hát.

* Gyászhir. Macalik József tanár mély fájdalommal jelenti, hogy nejve 64 éves korában hosszú és súlyos szenvedés után tegnap délután elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Beöthy Ödön utca 33. számú gyászházban. Az elhunytat férje és öt gyermeke gyászolja.

Tűzifa

házhoz való szállítására megrendelést elfogad az

Apollo-tőzsde

Hakóczi-ut 22 szám

* **Értesítés.** Értextem az érdeklőt feleket, hogy a városi hadigondozó népiroda vezetését dr. Istvánffy István árvasszói elnök úrtól kivettém és a népiroda ügyei ezután a hatóságok munkaközvetítő hivatal helyiségébe (Körös utca 12. szám, I. emelet, telefon 16-80) intéztetem. Felek részére hivatalos óra vasárnap kivételével minden nap délután 3-tól 6-ig. Nagyvárad, 1919. január 17. Dr. Csorba József igazgató.

* **Felhívás a bádigos és szerelő iparosokhoz.** Felkérem az iparostólakat köztársasági tartozó összes bádigos és szerelő iparosokat, hogy benzin szükségleteik bejelentése végett f. hó 18-án és 20-án, azaz szombaton és hétfőn d. e. 8-12 óráig az iparostólakat hivatalában jelentkezzenek. Későbbi jelentkezések igényei figyelembe vételére nem fogunk. Tisztelettel Holdy Sándor iparostólakos elnök.

* **Segédkönyvelő állás a villamosműnél.** Nagyvárad város villamosművénél a megüresedett segédkönyvelői állásra tudva lehíjg pályázatot hirdert. Összesen 35 pályázat érkezett be. Tekintettel arra, hogy az állás nem jár szűzösszerint nyugdíj jogosultsággal, a város tanácsa nem döntött a pályázat felől, hanem az állás betöltésével Rimanóczy Béla igazgatót bízta meg.

* **Pöldnőküliek figyelmébe.** Felhívatom mindazon leszerelt és tényleges szolgálatot teljesítő katonák, akik földért már jelentkeztek, hogy az összeíró bizottság előtt folyó hó 18-án, szombaton és folyó hó 20-án, hétfőn délelőtt 8 órától 1-ig annál is inkább jelentkezzenek, mert aki a jelentkezést elmulasztja, földre igényt nem tarthat. Városi tanács.

* **Dráma és bohózat a Népszövetség mozil mai előadásán.** A Népszövetség mozil mai előadásán a komoly és humoros elem fog összekapcsolni. Az első darab egy kacagtató bohózat, „Buti ur az esztét korosi” címmel, a másik pedig egy szép, megkapó romantikus hangulatú dráma, *Balla Ignác és Ujhelyi Nándor Nászala*. Egymástól elszakított házastársak egy dalról ismernek egymásra, akkor mikor a férj szerencsétlen véletlenségből és félreértésből börtönbe került. Ez a dal hozzá napvilágra az igazságot is. A mindvégig izgalmas drámán megérik Ujhelyi Nándornak a színészség iránti kiváló érzelme. Mindkét darab kétszer kerül ma színpadra: délután négy és este hat órakor. Pénztárgyítás fél négykor, a csoportvezető rendezők sziveskedjenek három óra után megjelenni. A megváltott jegyek csak arra az előadásra érvényesek, amelyre megváltattak. Zsöllyékre jegyek előre válthatók ma délelőtt a Tiszántúli kiadóhivatalában.

* **Ellopták az aranyóráját.** Eiro irraci legnap a Rimanóczy fürdőben fürdőlt és amíg ezt a neki meglehetősen kényelmetlen műveletet végezte, valaki a nyitrafelfejtet kabinjából elvitte aranyóráját, aranyláncát és pénzlárcsóját. Kára 2000 korona. A rendőrség nyomoz.

* **Orvosi hír.** Dr. Árnéz Lajos, belgyógyász és röntgen szakorvos, volt budapesti belgyógyászati klinikai orvos és volt röntgenlaboratóriumi vezető, Pével utca 13. sz. alatt rendelést megkezdte. Telefon 17-15. Diagnostikai és terápiát röntgenlaboratóriuma lakásában.

* **Halálozás.** Strohmayr Károlyné szül. Chramek Mária életének 68-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 18-án, szombat délután lesz a Timár utca 8. sz. a. gyászszobából.

A válság ügyében összeült a Munkástanács. Még az éj folyamán döntést hoz.

Budapest, jan. 17. (Saját tudósítónktól.) A szociáldemokrata-párt választmánya ma délután három órakor ülésre ült össze, hogy a Munkástanács határozata óta beállott új helyzettel, valamint a polgári miniszterek által ajánlott megoldási tervvel foglalkozzék. A pártválasztmány határozata hat órakor a Munkástanács ülése elé kerül, amely még az éjjel dönteni fog úgy, hogy a lemondott kormánynak és Károlyi Mihály elnöknek már holnap tudomása lesz a szociáldemokrata-párt álláspontja felől.

A budapesti kommunisták gyász-gyűlése. Liebknecht és Luxemburg Róza haláláért.

Budapest, jan. 17. (Saját tudósítónktól.) A budapesti kommunisták Liebknecht és Luxemburg Róza halálának hírére ma délelőtt a főváros területén röpcédulákat osztottak szét, amelyeken a párt tagjai az Alzadási tereen tartandó gyász gyűlésre hívták össze. Délután három órakor több ezer kommunista jelent meg a gyűlésen, akikhez Kun Béla és Nánási kommunista vezetők mondtak beszédeket, gyászt hirdetve Liebknecht és Luxemburg Róza meggyilkolásáért. A gyűlés teljes rendben folyt le, utána a kommunisták tüntető felvonulást rendeztek a forgalmasabb utcákon. Rendőrvetés nem történt.

Részletek Liebknecht meggyilkolásáról. A német proletáriátus gyásza.

Budapest, jan. 17. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Liebknecht és Luxemburg Róza meggyilkolásának körülményei még misztikusak. Megbízható részletek még maig sem állnak rendelkezésre. Egy orvos, aki a központi tanács tagjaival meglátogatta Liebknecht tetemét, azt a felvilágosítást adta egy hírlapírónak, hogy a halotton három lövés nyoma van, köztük egy a homlokon, amelynek pörkölési foltjai is vannak. Ebből következtethető, hogy a munkásvezért közvetlen közeléből lötték agyon, valószínűleg még az autóban.

A munkások és Liebknecht híveinek nagy tömege látogatta egész este a tetemnézőt, de a halotthoz senkit sem bocsátott be. Nem lehetetlen, hogy a temetésen

vagy a temetés után általános sztrájkban robban ki a munkásság ökeseredése.

A ma reggel megjelent berlini lapok oly értelemben foglalkoznak a fájdalmas eseménnyel, hogy Liebknecht és Luxemburg Róza tragikus halála miatt a kormányt és a szociáldemokrata pártot nem érheti szemrehányás. Liebknechtnél olyan iratokat találtak, amelyekből kiderült, hogy a november 9-iki forradalmat csak a független szociálisták és a kommunisták készítették elő, s a többségi szociálistáknak a forradalom előidézésben nem volt részük.

Liebknecht, Károly és Luxemburg Róza halálát az egész német proletáriátus gyásznak tekintik s a munkásság a temetésen fog kifejezést adni érzéseinek.

A székelység tiltakozó gyűlése Erdély elszakítása ellen.

Budapest, jan. 17. (Saját tudósítónktól.) A Székely Nemzeti Tanács vasárnap délelőtt a Vigadó-nagyteremben nagygyűlést tart, amelyen tiltakozni fog Erdélynek Romániához való csatolásá ellen és követeli Magyarország területének teljes integritását. A gyűlésen beszédet fog mondani Ugron Gábor, dr. Nagy György, Bartha Albert és dr. Kalmár Antal.

Jelentés Homonna és Mezőlaborc megszállásáról.

Budapest, január 17. (Saját tudósítónktól.) Prágából jelentik: Cseh-szlovák csapatok megszállták Homonnát és Mezőlaborcot. Ha a cseh-szlovák csapatok folytatják előrenyomulásukat, holnap alkalmasint elérik a galíciai határt.

Az amerikai bizottság tárgyalásai Budapesten.

A belügyminiszter Coolidge tanárnál.

Budapest, január 17. (Saját tudósítónktól.) A Coolidge tanár vezetése alatt álló amerikai missió folytatja munkáját. Ma délelőtt Coolidge tanárnál Gruber Sándor amerikai főkonzul, Dorogi Ervin, Farkasházy Zsigmond, Csizmadia Sándor földművelésügyi államtitkár, gróf Széchenyi László, Fellner Frigyes egyetemi tanár, Szende Pál pénzügyminiszter, Böhm Vilmos államtitkár, dr. Rónai Zoltán, Katona Sándor, a valutaügyek kormánybiztosa, végül az Újságpapír központ képviselői jelentek meg.

A délután folyamán Pogány Józsefet, a Katonatanács elnökét, majd Nagy Vince belügyminisztert fogadta Coolidge professzor.

A Politikai Híradó jelentése szerint Nagy Vince belügyminiszter részletesen informálta Coolidge tanárt az ország belügyi viszonyairól, az ország nehéz helyzetéről, aki az előadottakat informatív vetté tudomásul és semmiféle véleményt nem nyilvánított.

A válság ügyében döntött a Munkástanács.

Fennmarad a koalíciós kabinet.

Budapest, január 17. (Saját tudósítónktól.) A szociáldemokrata párt választmányának ma délután 4 órakor ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a szociáldemokrata párt részére a hadügyi és kultuszminiszteri tárcát és a külügyi államtitkárságot követelik

Ezt a határozatot a Munkástanács elé terjesztették, amely délután hat órától este tíz óráig ülésezett.

A Munkástanács elfogadta a pártválasztmány határozatát, így tehát a koalíciós kabinet fennmarad.

Bolsevik polgárháboru Portugáliában.

Budapest, január 17. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik, hogy a portugál határról érkező menekültek szerint Portugáliában polgárháboru tört ki. Tény az, hogy Portugáliával minden összeköttetés megszakadt. Valószínű, hogy a polgárháboru felidézésében az Oroszországból érkezett bolsevik agitátoroknak is részük van.

A békekonferencia.

A tárgyalások titkosak. — Mely államok képviseltetik magukat.

A Havas ügynökség hivatalosan jelent: A szövetséges és társult hatalmak miniszterelnökei és külügyminiszterei a párisi és londoni japán nagykövetek jelenlétében két ülést tartottak. Az első délután fél tiztől déli félhétig, a második délután félháromtól este fél hétig tartott.

A két ülésen folytatták és csaknem teljesen befejezték a békekonferencia tárgyalási rendjéről való tanácskozásokat. Így különösen elhatározta, hogy az Egyesült Államok, Nagybritannia, Franciaország, Japán és Oroszország egyenként öt delegátussal képviseltetik magukat. Az angol dominiumok és India a következő képviselőket nyerik: Kanada, Ausztrália, Délafrika és India két-két, Újzeland egy delegátust kap. Brazília három delegátust küldhet ki. Belgium, Kína, Görögország, Lengyelország, Portugália, Románia, Szerbia és a Csehszlovák köztársaság két-két delegátust, Sziám, Kuba, Guatemala, Haiti, Honduras és Nikaragua egy-egy delegátust küldnek ki. Montenegrót egy delegátus fogja képviselni, azonban ezt a delegátust csak

akkor jelöli ki, ha az ország politikai helyzete már tisztázódott.

A gyűlés a következő két alapelvet fogadta el:

1. Minden delegáció osztatlan egészlet alkot. A delegátusok számának nincs befolyása a békekonferencián képviselt államok állására.

2. Minden delegációhoz póttagok küldhetők ki. Ez minden államnak lehetővé teszi, hogy belátása szerint érdekeinek képviselőit különböző személyekre bizza, akiket maga kijelöl. Ez a rendszer különösen Nagybritanniának teszi lehetővé, hogy öt delegátusa közt a dominiumok is, beleértve Újfundlandot, amelynek nincs külön delegátusa, képviselőt nyerjenek a békekonferencián.

Ezenkívül elhatározta a konferencia, hogy a nemzetközi szerkesztő bizottság részéről kiadott kommunikékon kívül a lapok a konferencia munkájáról más információt nem közölhetnek. A meghatalmazottak kötelezettséget vállalnak, hogy a tanácskozásokról semmi leplezést nem tesznek.

Apáthy fő kormánybiztos sorsa.

Budapest, január 16. (Saját tudósítónktól.) A Keleti Értesítő jelenti: A román követség ma délután arról értesült, hogy a magyar kormány nem szándékozik azon represszáliákat alkalmazni, amelyet az esetben helyezett kiállításból, ha Apáthy fő kormánybiztos péntek délutánig nem bocsátja szabadon.

A Keleti Értesítőnek Nagyszebenből jelentik, hogy Apáthy István fő kormánybiztos ellen a haditörvényszék tovább folytatja a vizsgálatot a felmerült bizonyítékokra nézve.

A románok Máramarosszigetről kiverték az ukránokat

Budapest, január 17. (Saját tudósítónktól.) Máramarosszigetről jelentik: A város megszállásáról újabban a következőket közlik: E hó 16-án este a román parancsnok Zombory kormánybiztos utján azt a parancsot küldte az ukrán parancsnoknak, hogy azonnal vonuljon ki Máramarosszigetről. Az ukrán csapatok parancsra a követelést kerekén visszautasította.

E hó 17-én reggel Farkasrévnei a románok megtámadták az ukránokat, a hátába kerültek és teljesen megverték őket. A harcok román részről egy halottja, három sebesültje volt, az ukránok számos halottat sebesültet s mintegy háromszáz foglyot veszítettek.

Erre az ukránok gyorsan kivonultak Máramarosszigetről Körösmező irányában. A visszavonuló ukránokat a magyar csendőrség és határrendőrség megtámadta és

szét verte úgy, hogy csak mintegy harminc ukrán katona tudta elérni a határt.

A Máramarosszigetre bevonul románokat a lakosság nyugodtan fogadta, a román parancsnokkal tömör megállapodás értelmében a városban a közigazgatás magyar.

* **Rumot osztanak ki.** Tudósított a város közönségével, hogy 1919. jan. 18-án szombattól kezdődőleg a korlátolt és korlátlan italmérőknél, valamint az összes választási listáék élelmiszerüzleteiben és a városi üzletüzletben a forgalomban lévő rumjegy felmutatása ellenében pártatlan célokra személyenként 3 deci rumot ingyen kiszolgáltatni. Az italmérők a rum-üzlet gáltatását a rumjegy hátlapján feljegyzett tartoznak, ugyancsak kötelesek a rumjegy gáltatott rumról jegyzéket vezetni, mely jegyzékben az igénylő neve és lakása, valamint a rumjegy száma is közzétendő. E jegyzéket kötelesek január 25-ig a közéleti mezősi ügyosztályhoz elszámlálni, ebből behűldeni. Az, aki a rumot megvásárolta vagy rumjegy nélkül szolgáltatja ki, kötelezettséget követ el és ellene a jegyzékben eljárás fog folytatni. A rum-üzletitárak maximumára 1919. jan. 17-én a lakás Odón polgármesterhelyettes.

* **Dajka Endre ismét rossz helyre lépett.** Dr. Dajka Endre rendőrkapitány, a lakóhelyénél elnöke tegnap nem ment be jól (nem is olyan jól) Szedő) funkcionárius hivatalába. Érdeklődésünkre azt a megdöbbentő információt adták a beavatottak, hogy a rendőrkapitány tevédsébe egy *lazák forró vízbe* esett és egyik lábát nagyon megégette. Valószínűleg azt a lábat, amellyel a "Tiszántúl" eddig egészen tisztáde azóta meglehetősen piszkos szerkesztőségbe belépett. Mind a két lépés — amint a következők igazolják — helytelen volt. Vagy legalább is nem nagyon egészséges.

* **Adomány.** Özv. Cséregy Miklósné gyermekvédelmi célokra a Kath. Nővédő Egylet részére 10 koronát adományozott. Hálátlan köszöni az elnökség.

* **A Nagyváradi Hitelbank** Takarékos és Segélyszövetkezeti XIV. évtársulatának kiállítására 1919. január hó 13-án megkezdődtek

UJSÁGKIHORDÓNOK magas fizetéssel és perccel felvételnek a Tiszántúl kiadóhivatalában.

Színház.

A színház műsora:

Szombaton délután: Császár katonái.
Szombaton este: Tosca.
Vasárnap délután: Névtelen asszony.
Vasárnap este: Mágnes Miska.

Császár katonái holnap délután kerül színpadra helyi helyekkel. A női főszerepben Mici produkálja talentumát, míg Tóth, Bihari, Harsányi, Madar, Gröl, Váradi és Szigeti adják a többi vezető szerepeket.

A Névtelen asszonyt Gazy Aranka val a címzerepben vasárnap délután eleveníti fel a színház. A férjet Bihari, a fiatal védőügyvédet Váradi látja, továbbá Tóthné, Katona Irén, Tóth, Deák, Stoll, Madar és Szigeti egészítik ki az előadást.

Mágnes Miska. Vasárnap este, 8 óráig ki az igazgatóság ez idényben először a Mágnes Miskát Perényivel. Az előadás után élénk érdeklődést tanúsít a közönség.

URÁNIA MOZGÓ- SZÍNHÁZ	18-án Robinson kisasszony. Hétfőnap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.
VIGADO MOZGÓ- SZÍNHÁZ	18-án Féltestvérek. Hétfőnap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.
APOLLÓ MOZGÓ- SZÍNHÁZ	18-án Kétosztályoskedvelők esztendőbe. Hétfőnap 1/24, szombat, vasárnap 2 órai kezdettel.

Átkozott örökség. Az Uránia premier-közönség fényes megfapetés vár a mai friss repertoár során. Az igazgatóságnak sikerült megszerezni az Átkozott örökség című megfapet, melynek színmű előadási jogát. A legbravurósabb filmek egyike ez, amelynek nagy koncepciója mellett ragyogóan tűnik fel az előkelő szereplők grandiozus alkímia. Egyébként a műsor minden száma nevezetesen újítás.

KÖZGAZDASÁG

A TÖZSDE.

A mai árfolyamok a mindinkább növekedő pénzhiány és a miniatűr vállalkozási lehetőség következtében ma is emelkedtek és szilárdan zárultak. A jegyzések a következők:

Magyar Hitel 903-918. Osztrák Hitel 635-642. Fabank 729-760. Forgalmi 422-428. Hazai 17,500-17,600. Ingatlan 590-600. Jelzálog 479-472. Leszámitoló 607-613. Concordia 675-693. Gizella 610-620. Ált. Köszvény 1880-1890. Maseca 2945-3000. Államvasutak 915-924. Atlanti 1110-1125. Rimamurányi 941-930. Ganz 600-610.

Röszkecsiszó: FOLLMANN GÉZA. **A szerkesztésért felelős:** WILF LÁSZLÓ.

Nyíltér

Benyovszky János

Ügyvédi Irodáját Rákóczi-ut 8 szám alá helyezte át.

TOBORZÁS

a magyar 2-ös huszárok részére
DEBRECENBE.

Önként jelentkezőket a megállapított napidíj mellett a 2-ös magyar huszárezred Debrecenbe felvesz.

Hirdetmény.

A „Magyar Takarékszövetkezet” igazgatósága ezennel felhívja a fenti szövetkezet összes tagjait és hitelezőit, hogy tekintettel a szövetkezet felszámolására, követeléseiket ezen hirdetmény háromzari meghirdetésétől számított hat hónapon belül jeleítsék be.

A „Magyar Takarékszövetkezet” Igazgatósága.

Magyar Államvasutak Üzletvezetősége Arad
1313-1919. I. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdet a Nagyvárad állomáson levő pályavendéglő bérletére. A bérlet 1919-ik évi március hó 1-vel kezdődik és tart 5 éven át, vagyis 1924 évi február hó 29-ig.

A pályázati feltételek a Magyar Államvasutak aradi üzletvezetősége általános osztályában (I. oszt.) a hivatalos órák alatt délelőlt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után postán is megkaphatók.

Az ajánlatot és mellékletét ivenként 1 koronás okmánybéllyel ellátva lepecsételt borítékban a következő felirattal: „Ajánlat a 1313-1919 számú versenyárgyalási hirdetés alapján a Magyar Államvasutak Nagyvárad állomáson levő pályavendéglő bérletére” kell benyújtani vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1919 február hó 8-án déli 12 óráig az aradi üzletvezetőségi palota Arad, VII. nos. császár-tér 1 szám I. emelet 15. ajtó.

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a Magyar Államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napjának, vagyis 1919. évi február hó 7-én déli 12 óráig a pályázóknak 200, azaz Kettőszáz korona bánatpénzt kell letenni a Magyar Államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál, hivalkozással a hirdett versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azok a felek, akik a postatakarékpénztár cheque forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letehetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörtéte megemlíthető ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bánatpénzt az ajánlatokhoz csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzül el nem fogadható. Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg távlatilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az aláírt bánatpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Arad, 1919. január hó 13-án.

Doros Adolf
Üzletvezető helyettes
tőfelfelügyelő.

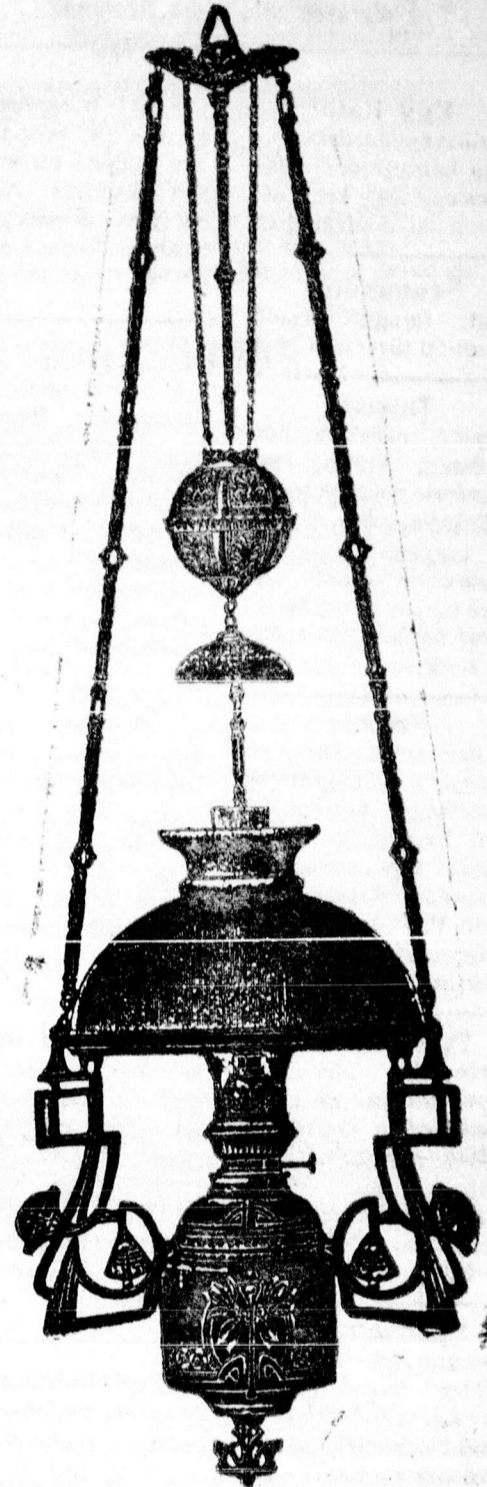
Marcsicsek Ferenc

Államilag képesített szőlő- és borkezelő-kádármester.

Nagyvárad, Pál-u. 3. sz. (Olaszi-rész)

Elvállalok új és ócska hordók készítését és javítását. Borpince berendezést, borkezelést, borderítést és hibás borok preperálását. Szőlőtelepítések, szőlőfajok megválasztásánál a talaj fizikai összetétele és fekvése szerint felvilágosítással szolgálok.

Heti árjegyzék

Szines ebédőkészlet aranyozással 12 személyre	300.—
Sz. és teáskészlet ar.-sal 12 sz.-re	160.—
Sz. kávékészlet ar.-sal 12 sz.-re	160.—
Püggőlámpa teljesen felszerelve	80.—
Majolika vizeskanosó szines	20.—
Majolika virágváza szines virággal	15.—
Majolika cukordoboz sz. virággal	15.—
Majolika asztali lámpa mickel, felszerelve	40.—
Majolika dohánytartó sz. virággal	15.—

Nippek, figurák, szent Antal és Mária-szobrok, szenteltvíz-tartók.

Eladás nagyban és kicsinyben. Képeretezés, ablaküvegozás.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa, diszmű-árúk, ezüstárúk, konyhafelszerelések gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.

Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Helyre az ára 20 fillár, vastagabb betűvel 40 fillár. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Egy fiatal
hadivéggyazdasszonyi vagy házvezetőnői állást keres egy vagy két urnál. Cim a kiadóhivatalban.

Szobabúter
matt, taragott eladó. Aradi-uti tűzérkantinban

Tavaszi
szepítő, májfoltok, bőrférfoság, kiütés, miltuszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. az szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

Pemete
a hársfamezscukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiütést, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Tyukszemirtő
három nap alatt elmulasztja a tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István Apolló drogériájában, Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Spanyolnátha
kórháznál betegszobákban lenyő (borovicska) szobaillat kiütés dezinficiáló permeabiliszer kapható Farkas István Apolló drogériájában.

Salétrom-só!
Sonka- és huspácolás-hoz minden mennyiségben kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, — városháza mellett.

Likőr
és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. szentilák. Törköly, Szilárdum, Seprő, Cognac-tífonatok használati utatással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogériájában, Nagyvárad.

Poloskairtó
Seesn biztos, klorobált, megölhető poloskák irására. Kis üveg 4 K, középvég 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

Ne dobja ki pénzét
a ruháért, mert a ki-zenőn bevált ruhafestéssel régi ruhadarabjait kicsi pénzért házilag tisztíthat. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Fényképezési
szerek, papírok, vegyszerek, előtvők stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

CIPÉSZERNEK!

1 kgr. la. buzaesiriz	— — —	K 19:60
1 kgr. la. aranyesiriz	— — —	K 39:20
1 kgr. la. folyékony csiriz	— — —	K 8:—
1 kgr. la. faszeg 2—15 sz.	— — —	K 8:—
1 drb brassói talpráspoly	— — —	K 3:80
1 drb brassói kireszelő	— — —	K 3:30
1 készl. bőrtalpvédő	— — —	K 2:50
1 drb. vaskapta	— — —	K 12:80
1 készl. acél talpvédő	— — —	K —:70

Papírvászon és mindentéle cipész-kellékek olcsó napi áron.

ASZTALOSOKNAK!

1 kgr. laj asztalosenyv	— — —	K 6:80
ugyanaz zsákvételnél	— — —	K 6:25

SZERELŐKNEK!

Bőrtársa vízvezeték csaphoz

100 drb 1/2" csaphoz	— — —	K 4:80
100 drb 3/4" " "	— — —	K 6:80
100 drb 1" " "	— — —	K 9:60

Postán utánvét mellett.
Portó és csomagolás felszámításával. Gyors és pontos kiszolgálás.

STERN MIKLÓS
Nagyvárad, Zöldfa-utca 9. szám.

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolai

MAGÁNTANULÓKAT ELŐKÉSZÍT FELELŐSSÉGGEL,

állandó tanfolyamot:
gép, gyors, szép- és helyesírásban, keresk. számtanban, levelezésben, könyvvitelben stb. tart:

a DONAT-féle
ker. magántanfolyam.

Uj német kurzus kezdődik január 15-én. Korrepetíció!!! Zongoratanítás!

Bejelentések naponta 11-12-ig d. e. és 3-4-ig d. u.
Beöthy Odön-utca 30. Telefon: 1000.

A Sajtó hölgybizottság
könyv és lapterjesztő vállalata:
a Kossuth Lajos-utcai trafikban
ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

RIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN
Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy

anuitásos és kamatozó jelzálogkölcsonőket
ugy földekre mint városi bérházakra 15—65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden árfolyam levonás nélkül
készpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Nagy-Várad.

Autójárat a Félixfürdőbe!

Tudvalevőleg a szénhiány miatt a betételes vonat — mely a fürdői közönséget hozza — napjában egyszer indul s csak másnap reggel szállítja vissza az utasokat.

Hogy a fürdőbe jövő közönségnek ne kelljen lemaradnia a túlzott vonatiról és még aznap vissza is térhessen, Váradról a fürdőig autójáratot rendeztem.

A husz személynél többet befogadó automobil e hó 12-től kezdve, reggelenként 8 órakor indul a Fekete-Sas előtti állomásától s az utasok számához mértén két óránként közlekedik. Kiránduló társaság részére a nap bármely időszakában rendelkezésre áll külön 100 K díjazás mellett.

Viteldij a Félixfürdőig 4 koronát Fürdőbértől.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-utca
Parkszálló épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szilárd-utca színház részére az egyelőre fűzőszalonja

Tisztításokat és átalakításokat vállalunk. Fűzők méretük után a legrovidebb idő alatt elkészíthetnek.

Mocsáry Sándor
törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezeték-szerek, bronzműves, bádogos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kerékpár-, grammofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404

Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos fűzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos ivlámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514. Főszerező telefonja 55.